

รายงาน

การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา WESR Weekly Epidemiological Surveillance Report

ประจำสัปดาห์

สำนักโรคติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

ISSN 0859-547X http://epid.moph.go.th/weekly/w_2551/menu_wesr51.html

ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๔๘ : ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ Volume 39 Number 48 : December 5, 2008

สัปดาห์ที่	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔	๒๕	๒๖
จำนวนจังหวัดที่ส่ง	๖๐	๕๘	๖๗	๖๘	๖๖	๖๗	๗๐	๖๗	๗๒	๖๖	๖๗	๖๘	๖๖	๖๕	๖๑	๗๐	๖๘	๖๘	๖๙	๗๑	๗๒	๖๗	๖๙	๖๖	๖๘	๖๙
สัปดาห์ที่	๒๗	๒๘	๒๙	๓๐	๓๑	๓๒	๓๓	๓๔	๓๕	๓๖	๓๗	๓๘	๓๙	๔๐	๔๑	๔๒	๔๓	๔๔	๔๕	๔๖	๔๗	๔๘	๔๙	๕๐	๕๑	๕๒
จำนวนจังหวัดที่ส่ง	๗๑	๖๖	๖๙	๖๖	๗๐	๖๔	๖๖	๖๕	๗๐	๗๐	๖๖	๖๙	๖๔	๖๕	๖๓	๖๙	๖๘	๖๖	๖๙	๗๑	๗๑	๗๐				

สัปดาห์ที่ ๔๘ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑

จังหวัดส่งข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนทันตามกำหนดเวลา ๗๐ จังหวัด ร้อยละ ๘๒.๑๑

เฝ้าระวังเข้มก่อนถึงฤดูกาลไข้หวัดใหญ่และปอดอักเสบระลอกใหม่ พ.ศ.2552

สถานการณ์โรค/ภัยที่นำเสนองาน

(Additional Seasonal Influenza and Pneumonia Surveillance 2009, Thailand)

ลดารัตน์ ผาตินาวิน Ladarat Phatinawin

กลุ่มงานระบาดวิทยาโรคติดต่อ สำนักโรคติดต่อ Communicable Disease Epidemiology Section, Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control

✉ ladarat@health.moph.go.th

ตั้งแต่ พ.ศ.2547 เป็นต้นมาฤดูกาลที่พบผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่และปอดอักเสบมากในช่วงฤดูฝนระหว่างเดือนมิถุนายนถึงตุลาคม มีแนวโน้มพบผู้ป่วยมากขึ้นอีกหนึ่งช่วงคือปลายฤดูหนาวระหว่างเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ ฤดูหนาวปีนี้มีกรมอุตุนิยมวิทยาคาดว่าประเทศไทยตอนบนบางพื้นที่จะมีอุณหภูมิที่ต่ำสุดต่ำกว่าฤดูหนาวปีที่ผ่านมา ส่วนภาคใต้จะมีฝนตกชุกในเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม โดยเฉพาะทางฝั่งอ่าวไทยตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไป สภาพอากาศที่หนาวเย็นในตอนบนของภาคและฝนตกชุกในภาคใต้ในช่วงนี้จะส่งผลให้มีผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่และปอดอักเสบมากขึ้นในระยะต่อไป

สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่

ตั้งแต่ต้นปีจนถึงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2551 มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ 15,824 ราย อัตราป่วย 25.19 ต่อประชากรแสนคน ในช่วงต้นปีมีรายงานผู้ป่วยค่อนข้างน้อยแต่เริ่มเพิ่มขึ้นตั้งแต่เดือนพฤษภาคม โดยเฉพาะเดือนมิถุนายนจำนวนผู้ป่วยมากกว่าปีที่ผ่านมา

และมีฐานตั้งแต่เดือนสิงหาคมเป็นต้นมาจำนวนผู้ป่วยลดลงมาก น่าจะเนื่องจากความล่าช้าในการรายงานทำให้ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน คาดว่าจำนวนผู้ป่วยในช่วงปลายปีน่าจะเท่ากับปีที่ผ่านมา (รูปที่ 1) มีผู้เสียชีวิต 3 ราย จากจังหวัดสุรินทร์ 1 ราย และสุราษฎร์ธานี 2 ราย พบอัตราป่วยสูงในเด็ก โดยกลุ่มอายุ 0 - 4 ปี มีอัตราป่วยสูงสุด (47.35/แสนประชากร) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 5-9 ปี (37.06/แสนประชากร) และกลุ่มอายุ 10-14 ปี (30.01/แสนประชากร) ภาคกลางและภาคใต้ มีอัตราป่วย 37.09 และ 34.42 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ สูงกว่าอัตราป่วยของประเทศ ส่วนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนืออัตราป่วยยังค่อนข้างต่ำ 19.55 และ 12.93 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ตรัง (97.29/แสนประชากร) จันทบุรี (93.75/แสนประชากร) ราชบุรี (87.58/แสนประชากร) ตราด (80.02/แสนประชากร) พังงา (75.80/แสนประชากร) (รูปที่ 2)

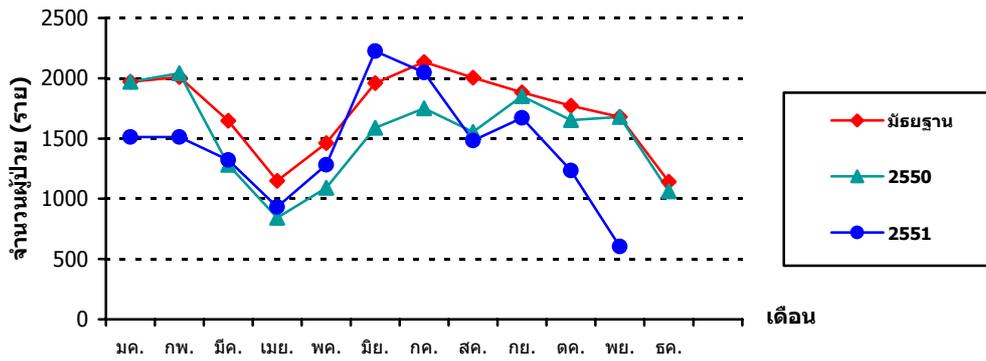

สารบัญ

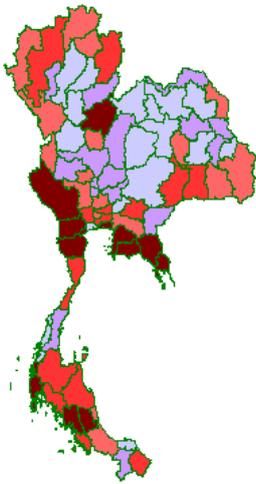
◆ เฝ้าระวังเข้มก่อนถึงฤดูกาลไข้หวัดใหญ่และปอดอักเสบระลอกใหม่ พ.ศ.2552	845
◆ สถานการณ์ของโรคติดต่อของประเทศไทย ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2551	848
◆ สรุปการตรวจข่าวของโรคในรอบสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 48 ระหว่างวันที่ 23 - 29 พฤศจิกายน 2551	851
◆ สรุปสถานการณ์เฝ้าระวังไข้หวัดนกประจำสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 48 ระหว่างวันที่ 23 - 29 พฤศจิกายน 2551	852
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 48 ระหว่างวันที่ 23 - 29 พฤศจิกายน 2551	853

รูปที่ 1 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ จำแนกรายเดือน ประเทศไทย พ.ศ.2551 เปรียบเทียบกับ พ.ศ.2550 และมัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (พ.ศ.2546 -2550)

(ข้อมูล ณ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2551)

รูปที่ 2 อัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ต่อประชากรแสนคน จำแนกรายจังหวัด ประเทศไทย พ.ศ.2551 (ข้อมูล ณ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2551)

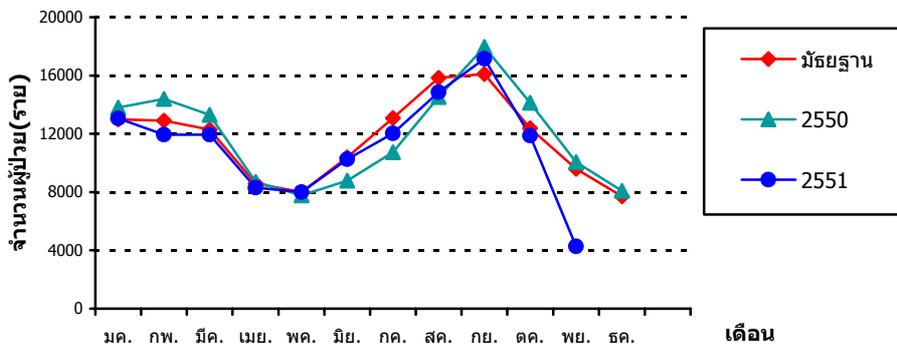
สถานการณ์โรคปอดอักเสบ

ตั้งแต่ต้นปีจนถึงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2551 มีรายงานผู้ป่วยปอดอักเสบ 123,646 ราย อัตราป่วย 196.80 ต่อประชากรแสนคน จำนวนผู้ป่วยหลายๆ เดือนน้อยกว่ามัธยฐานแต่มากกว่า พ.ศ. 2550 เดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีผู้ป่วยมากที่สุดและมากกว่าทั้งมัธยฐานและปีที่ผ่านมา คาดว่าจนถึงสิ้นปีจะมีผู้ป่วยมากกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา (รูปที่ 3) พบอัตราป่วยสูงใน 3 กลุ่มได้แก่ เด็กอายุ 0-4 ปี (1456.10/แสนประชากร) กลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป (605.91/แสนประชากร) และกลุ่มอายุ 5-9 ปี (465.22/แสนประชากร) ภาคเหนือมีอัตราป่วยสูงที่สุด 240.22 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา ได้แก่ ภาคใต้ 219.13, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 188.28 และภาคกลาง 171.69 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด 5 อันดับแรกได้แก่ ฉะเชิงเทรา (513.45/แสนประชากร) พระนครศรีอยุธยา(473.63/แสนประชากร) แม่ฮ่องสอน (473.01/แสนประชากร) เชียงราย (441.46/แสนประชากร) ยะลา (409.82/แสนประชากร) (รูปที่ 4) มีผู้เสียชีวิต 776 ราย อัตราตาย 1.24 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดที่มีอัตราตายสูงสุด 6 อันดับแรกได้แก่ พระนครศรีอยุธยา (26.40/แสนประชากร) นครสวรรค์ (10.00/แสนประชากร) ตรวด (9.09/แสนประชากร) กำแพงเพชร (8.38/แสนประชากร) น่าน (5.44/แสนประชากร) พะเยา (5.35/แสนประชากร)

สถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในประเทศ

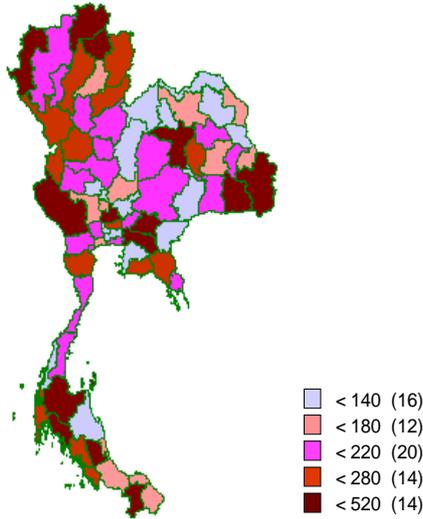
ตั้งแต่ต้นปีจนถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2551 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ 7 เหตุการณ์ เกิดในเดือนกุมภาพันธ์ 3 เหตุการณ์ นอกนั้นเกิดในเดือน พฤษภาคม สิงหาคม กันยายน และพฤศจิกายน จำนวนผู้ป่วยในการระบาดแต่ละครั้งรวมผู้ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลและค้นพบเพิ่มในชุมชน น้อยที่สุด 15 ราย มากที่สุด 66 ราย เกิดในสถานศึกษา เรือนจำ สถานรับเลี้ยงเด็ก วัด และ

รูปที่ 3 จำนวนผู้ป่วยปอดอักเสบ จำแนกรายเดือน ประเทศไทย พ.ศ.2551 เปรียบเทียบกับ พ.ศ.2550 และมัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (พ.ศ.2546 -2550) (ข้อมูล ณ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2551)

แผนกผ่าตัดในโรงพยาบาล ผลการตรวจตัวอย่างส่งตรวจจากผู้ป่วยที่ทราบผล 6 เหตุการณ์ให้ผลบวกต่อเชื้อ Influenza A และ Influenza B เท่ากัน ผลการตรวจตัวอย่างจากการระบาดในเรือนจำ 2 เหตุการณ์โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบว่าเป็นสายพันธุ์ B/Florida/4/2006 ซึ่งพบว่ามี ความชุกมากขึ้นเรื่อยๆ

รูปที่ 4 อัตราป่วยโรคปอดอักเสบต่อประชากรแสนคน จำแนกรายจังหวัด ประเทศไทย พ.ศ.2551 (ข้อมูล ณ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2551)

ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

ในระหว่างเดือนมกราคม – มิถุนายน 2551 ศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้รับตัวอย่าง Throat swab จากผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ (Influenza like illness) จากโรงพยาบาล 10 แห่ง (โรงพยาบาลแม่สอด หนองคาย พระปกเกล้า หาดใหญ่ แม่จัน เชียงแสน เกาะช้าง กรุงเทพสมุย เกาะสมุย ศูนย์บริการสาธารณสุข 17 กรุงเทพมหานคร) จำนวน 1,975 ตัวอย่าง พบผลบวก 463 ตัวอย่าง (23.49 %) ในจำนวนนี้เป็น Influenza A/H1 จำนวน 85 ตัวอย่าง (4.30 %) Influenza A/H3 จำนวน 118 ตัวอย่าง (6.03 %) และ Influenza B จำนวน 260 ตัวอย่าง (13.16 %) โดยตรวจพบเชื้อ Influenza B มากที่สุดตั้งแต่เดือนมกราคมและค่อยๆลดลงจนถึงเดือนพฤษภาคม ส่วน Influenza A/H3 เริ่มพบมากขึ้นในเดือนเมษายนและพบมากที่สุดในเดือนมิถุนายน สายพันธุ์ที่พบมากที่สุดคือ B/Malaysia/2506/2004 (32 %) รองลงมาได้แก่ B/Florida/4/2006 (25 %), A/Brisbane/10/2007(H3N2) (25 %), A/Brisbane/ 59/2007 (H1N1) (17 %) และ A/Solomon Island/3/2006(H1N1) (1 %)

จากการศึกษาสายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่ของศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติเดือนมกราคมถึงมิถุนายน 2551 พบว่าสายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่ที่แยกได้มีความใกล้เคียงกับสายพันธุ์วัคซีนทางซีกโลกเหนือมาก

ที่สุดซึ่งวัคซีนที่ใช้ทางซีกโลกเหนือจะผลิตและจำหน่ายในตลาดโลกประมาณเดือนสิงหาคมและนำเข้ามาในประเทศไทยประมาณเดือนกันยายน ดังนั้นผู้ที่จำเป็นต้องฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ในช่วงนี้จึงควรใช้วัคซีนทางซีกโลกเหนือ อย่างไรก็ตามวัคซีนทางซีกโลกใต้ก็ยังมีผลต่อการป้องกันเชื้อไข้หวัดใหญ่ที่พบในประเทศไทยถึง 2 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์ A/H3N2 และ Influenza B ส่วนเชื้อ Influenza A/H1N1 ก็อาจมีภูมิคุ้มกันข้ามสายพันธุ์ได้ประมาณร้อยละ 37 – 65

สรุป

ในช่วง 4 - 5 ปีที่ผ่านมาพบการเกิดโรคตามฤดูกาลของโรคไข้หวัดใหญ่และปอดอักเสบเพิ่มขึ้นจากฤดูฝนเป็นปลายฤดูหนาวอีกครั้ง ซึ่งจะพบผู้ป่วยมากในระหว่างเดือนมกราคมถึงมีนาคมจำนวนผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่นี้มีแนวโน้มใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ส่วนปอดอักเสบมีแนวโน้มมากกว่าปีที่ผ่านมา พบการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่เป็นกลุ่มก้อนในสถานที่ที่มีคนอยู่รวมกันมากหลายครั้ง ในช่วงปลายปีตรวจพบเชื้อ Influenza A/H3 มากขึ้น กรมอุตุนิยมวิทยาคาดว่าประเทศไทยตอนบนช่วงกลางเดือนธันวาคมถึงกลางเดือนมกราคมจะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด และฤดูหนาวปีนี้จะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ส่วนภาคใต้ยังมีฝนตกไปจนถึงเดือนธันวาคมจึงควรเฝ้าระวังโรคไข้หวัดใหญ่และปอดอักเสบให้เข้มข้นทั้งการตรวจสอบสถานการณ์โรคจากข้อมูลการเจ็บป่วยและเฝ้าระวังการป่วยเป็นกลุ่มก้อน เมื่อพบความผิดปกติควรรีบดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรคเพื่อไม่ให้เกิดการระบาดในวงกว้าง

เอกสารอ้างอิง

1. กรมอุตุนิยมวิทยา. การคาดหมายลักษณะอากาศของประเทศ ไทยราย 3 เดือน เดือนมิถุนายนถึงสิงหาคม 2550. Available from: URL: http://www.tmd.go.th/programs/uploads/forecast/2008_11_พ.ย.51-ม.ค.52.pdf
2. กรมอุตุนิยมวิทยา. การคาดหมายลักษณะอากาศช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย เดือนพฤศจิกายน 2551 ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ 2552. Available from: URL: [http://www.tmd.go.th/programs/uploads/forecast/2008_3_คาดหมายฤดูหนาว51-52\(ปรับปรุง1\).pdf](http://www.tmd.go.th/programs/uploads/forecast/2008_3_คาดหมายฤดูหนาว51-52(ปรับปรุง1).pdf)
3. Thai National Influenza Center. ผลการเฝ้าระวังเชื้อดื้อยาและการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์ไวรัสไข้หวัดใหญ่และไข้หวัดนก พ.ศ.2551. Available from: URL: <http://www.thainihnic.org/Files/DrugResist.pdf>
4. Thai National Influenza Center. การระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ โดยเชื้อ Influenza B. Available from: URL: <http://www.thainihnic.org/Files/EpiInflB.pdf>